

Evangelische Lutherse Gemeente Kampen

55e jaargang **CONTACT** winter 2015

*In ons hart en in ons huis: DE ZEGEN VAN GOD
In ons komen en in ons gaan: DE VREDE VAN GOD
In ons leven, op onze zoektocht: DE LIEFDE VAN GOD
Bij het einde, nieuw begin: DE ARMEN VAN GOD OM ONS TE
ONTVANGEN, THUIS TE BRENGEN. Amen*

NLB.blz. 1317

Iona Abbey Worship Book

Kerkgebouw

Burgwal 85
8261 ES Kampen
Marie Schreurs : Mob : 0627620391
(b.g.g) Mob: 0629736565

Koster: Fam. G. Schreurs
Oosterholtseweg 35
8271 PS IJsselmuiden
038-3320341 mob: 0627620391
gm.schreurs@kpnmail.nl

Predikant: Drs. K. van Warven
Zilverschoon 33
8265 HD Kampen
038- 3333995/ 0631680140
rinus@rinusvanwarven.nl

Samenstelling van de kerkenraad

Voorzitter, ouderling: Dhr. C. Roorda
Jacob Catsstraat 441
8265 XW Kampen
038-3326010
clement@anthune.nl

Secretaris, diaken: Mevr. A. Fossen-Amptmeijer
B.H. Spijkerweg 26-28
7715 PW Punthorst
0529-482013
ae.wfossen@hetnet.nl

Kerkrentmeester,
: ouderling: Dhr. S. Renkema
Kolk 33
8266 JN Kampen
038-3338175
stefanrenkema@hotmail.com

Ledenadministratie: Mevr. C.C. Broekhuis-Bosman
038-3333255

Kerkrentmeester met
bijzondere opdracht: Mevr. B.M. Swartz-van der Wolde

Diaken met
bijzondere opdracht: Mevr. E.E. Bruil de Wit

Praktische informatie over de diensten

De diensten beginnen om 10.15 uur, tenzij anders aangegeven.

Wanneer het voor u op enigerlei wijze moeilijk is om op eigen gelegenheid naar de kerk te komen, dan kunt u contact opnemen met de diaconie.

tfn: 038 3324045 of 0529 482013

Zij zoeken dan een mogelijkheid om u te halen en te brengen.

COPYDATUM: 1 maart 2016

Dit gezicht op een boom in Scherpenzeel, keek op mijn kinderen en mij neer, tijdens een wandeling op "het Klompenpad".

Betteke.

PREEKROOSTER

13 december 2015: **3e advent, doopdienst**

drs. K. van Warven en ds. M. Gaastra

Organist: Ad de Hoop

KRlid: Clement Roorda

Kindernevendienst: Stefan Renkema

20 december 2015: **4e advent**, dr. J.J.H. Bras

Organist: Ad de Hoop

KRlid: Agnes Fossen

Kindernevendienst: Helma Klein en Marna Rosendaal

24 december 2015: **16.30 uur, kinderkerstfeest**,

Stefan, Agnes, Leo, Henk, Barend, Maarten, leiding kindernevendienst

24 december 2015: **21.30 uur, Kerstavondviering**

ds. A.T. v.d. Velde en drs. K. van Warven

Organist: Henk van Marle

3 januari 2016: **Gastendienst DG in de Levensbron + nieuwjaarstreffen**

ds. G. Schepperle, organist: Henk Schilder

10 januari 2016: drs. K. van Warven, **Agapèviering**

Organist: Bob Thijs

KRlid: Stefan Renkema

Kindernevendienst: Marina Rosendaal

24 januari 2016: drs. K. van Warven

Organist: Ad de Hoop

KRlid: Clement Roorda

Kindernevendienst:

7 februari 2016: dr. J. Renkema

Organist: Maarten Oranje

KRlid: Agnes Fossen

Kindernevendienst:

21 februari 2016: drs. K. van Warven

Organist: Bob Thijs

KRlid: Stefan Renkema

Kindernevendienst Helma Klein

6 maart 2016: ds. E. de Fouw

Organist: Ad de Hoop

KRlid: Clement Roorda

Kindernevendienst: Marina Rosendaal

20 maart 2016: drs. K. van Warven, **Palmpasen**

Organist: Bob Thijs

KRlid: Agnes Fossen

Kindernevendienst: Babette Kuper

REDACTIONEEL

Als eerste deze aankondiging:

DOCUMENTATIEBLAD LUTHERSE KERKGESCHIEDENIS 43

Onlangs verscheen een nieuw nummer van het Documentatieblad Lutherse Kerkgeschiedenis (nr. 43, 2015). Sinds de Lutherse Najaarssynode in 1987 rolt dit periodiek jaarlijks van de pers. Dit keer bevat het zes bijdragen. Twee artikelen handelen over Lutherse predikanten, te weten ds. J.L.F. de Meijere en ds. W.M. Duijker, een in memoriam betreft de oud-diacones mevr. W.L. Brouwer-Hylckama Vlieg, één opstel gaat over de monografie "De Molenpage-Stichting. Een Hervormd Luthers hofje te Amsterdam sedert 1918". Een impressie betreft een plaque tegen de gevel van de Lutherse Kerk in Apeldoorn en een notitie werd gemaakt over een tinnen kerkelijk servies te Harlingen en (later) Eindhoven.

Losse nummers van dit kerkhistorische tijdschrift (49 pagina's) kunnen worden besteld door het overmaken van € 4,50 naar IBAN:

NL45INGB0005779925 t.n.v. Th.A. Fafié, onder vermelding van: toezending nr. 43/2015; ook graag uw naam en adres vermelden.

In dit Contact treft u een viertal foto's aan, die de fotografen aanspraken. Dus komt u ook iets tegen, schroom niet, maak een foto en stuur hem op.

Verder in dit nummer mededelingen van de kerkenraad, gedichten en gebeden, een kerstmeditatie, verhalen en persberichten.

Zoals u hiernaast kunt zien, wordt op een goed moment niet alleen je woning gerenoveerd, maar ook je naam. Slordigheidje van de woningstichting. Dit is dus één van de vier foto's, om even bij stil te staan. Je bent zomaar iets of iemand anders.

Een boom met een gezicht, een blauwe Luther, een mooie bloem, een nieuw naambordje. En dat laatste vooral door slordigheid, onoplettendheid. Laten wij er samen voor waken, dat we niet zo slordig en onoplettend met elkaar omgaan.

Ik wens voor ons allen gezegende dagen: advent, kerst, oud en nieuw, en een gezond 2016.

Agnes.

'Hier sta ik...'

Een blauwe Luther in een museum.

Enige tijd geleden bezocht ik het Catharijneconvent in Utrecht. Daar loop ik vaker rond, maar deze keer stond ik plotseling oog in oog met Maarten Luther. 1 meter hoog en knalblauw staarde hij me aan en ik als beginnend Lutheraan kwam dichterbij, té dichtbij volgens een aardige suppoost.

'Mag ik hem aanraken?' vroeg ik. Hij aarzelde even en ja, het mocht. Het voelde vreemd aan. 'Rubber', sprak de man, 'en als je hem heel leuk vindt kun je hem kopen. Niet hier, maar bij de kunstenaar. En als je hem een andere kleur wilt geven kun je hem oververven.'

De kunstenaar, Otmar Hörl, heeft er 800 gemaakt, in blauw, rood, groen en zwart, naar het originele beeld van Johann Gottfried Schadow. Tontoongesteld in Wittenberg in 2010 op het marktplein, trokken ze veel aandacht.

Otmar wilde "Luther van zijn sokkel halen en onder het volk brengen". Een tiental Luthers zijn cadeaugedaan aan diverse musea om aandacht te geven aan het Reformatie-jubileumjaar 2017. Zo ook aan het Catharijneconvent, waar hij neerziet op alle cafébezoekers, onder wie mijn zus en ik, mét koffie en het obligate appelgebakje.

Thuisgekomen heb ik toch even de prijs opgezocht. Christoph Maisenbacher, het officiële verkooppunt in Trier, verkoopt ze ongesigneerd voor 500 en gesigneerd voor 850 euro. Inclusief verzending, dat wel.

Inge.

Kerstmis 2015

Zit ik toch weer in dat boek te lezen van mw. de Moor-Ringnalda. En ik lees dan het verhaal van Rachab, de hoer, zo wordt ze genoemd. Jawel ze heeft een kind, maar de vader????

Dan, na de val van Jericho trouwt ze met een Israëliet, Salmon, en met hem krijgt ze een kind, Boaz.

Waar kom ik die naam ook weer tegen? Bij Ruth, ook al een buitenbeentje in Israël. Een Moabitische. Zij trouwt met Boaz. En ook zij krijgt een kind. En uit deze "vreemde" vrouwen, komt Israëls grootste koning voort. David!!

En dan gaan we een paar eeuwen verder. Volgens verschillende stambomen komen we bij Jozef en Maria terecht. Zo arm als de mieren, maar wel verre afstammelingen van koning David. Niet eens meer woonachtig in Jeruzalem of zelfs maar Bethlehem. Nee, in die geminachte provincie, Gallilea.

En, samen met Jozef, gaat Maria, hoogzwanger, de reis aan, naar Bethlehem waar volgens de mensen (die er niet bij waren), de mensenzoon wordt geboren. Het was donker in die tijd. Letterlijk en figuurlijk.

's Nachts komen de engelen bij de herders, de magiërs uit het morgenland komen, door een ster de weg gewezen. En sterren zie je overdag niet. Ze hebben lang gereisd, overdag geslapen? . Maar ze vinden wel het kind. Of Jozef en Maria toen nog in die stal waren, dat weet ik niet. Want toen de magiërs bij Herodes kwamen, liet hij daarna in Bethlehem alle jongetjes tot twee jaar, ombrengen. Ik neem aan dat Jozef daar een timmerwerkplaats is begonnen.

Er moet toch gegeten worden enzo.

Donker, door het bewind van Herodes. Dus op de vlucht. Over de vlucht doen verschillende legendes de ronde. Maar uiteindelijk, na de dood van Herodes, terug naar Israël. Nee, niet naar Bethlehem.

Weer naar Nazareth, waar ze samen zijn vertrokken en met z'n drieën terug komen. Waar Jozef weer z'n timmerwerkplaats op moet zetten, waar Jezus, zo als in die tijd gebruikelijk, bij zijn vader in de leer gaat. En hij is leergierig. Ook naar alles wat met de Torah te maken heeft.

Hij wordt in een stal geboren, als "koningszoon" zal hij nooit in een paleis wonen. Hij wordt een zwerver, met een groep mensen om zich heen. Of hij getrouwd is? Dat moet haast wel, als je een rondreizende rabbi bent, moet je getrouwd zijn, anders vertrouwen de mensen je niet. En dat doen ze wel. Daar staan genoeg verhalen van in de evangeliën. Zelfs mensen van buiten het volk vragen om zijn hulp. Maar zover is het nu nog niet.

Eerst advent, verwachting, dan kerstmis, vervulling. Ik wens u gezegende dagen.

Agnes.

Diaconie

Inkomsten en uitgaven van de diaconie in de periode van de 2e helft van augustus tot eind november.

In kas.....

Collecten:	€ 185,56
Giften voedselbank:	€ 15,00
terugontvangen van kerkrentmeesters	€ 34,50

Uit kas....

Onkosten	€ 76,60
----------	---------

In bank....

Gift	€ 47,64
------	---------

Uit bank....

Voedselbank	€ 150,00
Garuda House	€ 60,00
Stichting "Light for the World" Nederland **	€ 50,00
Werkgroep Ziekenhuispastoraat PKN Groningen-Drenthe **	€ 50,00
Leprazending Nederland	€ 100,00
Kinderen in de Knel—Kerk in Actie	€ 30,00
Betalingsverkeer INGbank	€ 23,19

Betteke, penningmeester Diaconie

** Deze uitgaven zijn éénmalig.

'Alzheimer Experience' in Kampen

Op maandag 4 januari 2016 wordt in het Alzheimer Trefpunt -voorheen Alzheimer Café- in Kampen de film 'Alzheimer Experience' vertoond.

'Alzheimer Experience' is een online, interactieve mediaproductie, waarin het leven van een persoon met Alzheimer gevolgd wordt, gezien door de ogen van de patiënt zelf. Het verhaal is opgebouwd rondom 22 gefilmde scènes, waarbij wordt gefocust op belevingen die typisch zijn voor mensen met Alzheimer. De scènes zijn sterk emotioneel geladen.

Deze avond is vrij toegankelijk voor mensen met dementie, hun partners, familieleden, zorgverleners en andere belangstellenden. Er is een informatie-stand met voorlichtingsmateriaal van Stichting Alzheimer Nederland.

De avond wordt gehouden op een andere locatie dan voorheen, namelijk **Woonzorgcentrum 'De Vijverhof'**, Vijverhof 19 in Kampen. De inloop is vanaf 19.00 uur. Het programma begint om 19.30 uur. Er is een informatie-stand met voorlichtingsmateriaal van Stichting Alzheimer Nederland.

De entree en koffie/thee bij binnenkomst zijn gratis. Overige consumpties kosten € 1,- per stuk. Er is een collectebus voor vrijwillige bijdragen voor de organisatie van deze avonden.

Voor meer informatie: Stichting Alzheimer Trefpunt Kampen/
Zwartewaterland,
tel. 038 3325550, of e-mail kampen-zwartewaterland@alzheimerrefpunt.nl.

Heb je al plannen met de kerst?.....

Tijdens de maaltijd die we aan het einde van het vorige seizoen samen hadden in de Levensbron, bespraken Marleen Haring en ik (Cathien Steen) de mogelijkheid ook eens anderen uit te nodigen, misschien mensen die geen netwerk hebben? We noemden toen de kerstdagen als een mogelijkheid.

Marleen kwam daarop terug en vroeg om samen een plan te smeden.

We hebben twee keer bij elkaar gezeten en hebben de mogelijkheden, vragen en ervaringen op een rijtje gezet. Dat hebben we besproken met Anneke van der Velde en Rinus van Warven. Op de bestuursvergadering van de VVH is het aan de orde geweest en de VVH biedt de ruimte aan, samen met wat ondersteuning. Ook financieel.

We denken aan:

- * Een kerstlunch op 1e kerstdag, uitlopend op een gezellige middag met muziek, zang (gelegenheidskoortje?), spelletjes, gedichten en een verhaal.
- * Lunch, omdat de deelnemers dan niet pas 's avonds op pad hoeven en omdat er in de Levensbron geen kookgelegenheid is. Een lunch kan met een koud buffet worden opgetuigd.
- * 1e kerstdag, omdat dat het bepalende feestelijke moment is voor mensen die dat niet in de eigen kring kunnen meemaken.

- * Wie zijn onze gasten?
 - ** We denken in de eerste plaats aan mensen die geen andere mogelijkheid hebben in ander gezelschap Kerst te vieren.
 - ** In een gesprek gaf Anneke van der Velde aan, dat er in de Levensbron een maatjesproject is voor vereenzaamde mensen.
 - ** Anneke van der Velde heeft contact gehad met iemand die in het AZC woont en daar kan zorgen voor gasten.

Vragen die nog open staan:

- * Welke doelgroep?
- * Het menu samenstellen!
- * Opluistering van het programma, van de ruimte, versiering, boom?

Wat we nu vragen:

- * Is 1e Kerstdag een probleem voor hulp? Dan uitwijken naar 2e Kerstdag?

* Financiële ondersteuning: ELG, VVH een DG? De VVH heeft toegezegd een deel te willen bekostigen.

**WIE wil in ons voorbereidingsgroepje meedenken?
WIE kan meehelpen op de dag zelf?**

Contact en informatie:
Marleen Haring
Cathien Steen. (mail@cathien.nl)

Stichting Voedselbank Kampen

Kantoor: Anjerstraat, naast nummer 23
Telefoon 06181388298

Aan de Evangelisch-Lutherse Gemeente

Kampen, 7 november 2015.

Geacht college,

Graag wil ik de ontvangst bevestigen van een bedrag van € 150,00. Namens het bestuur van de voedselbank Kampen wil ik u heel hartelijk danken voor deze gift. Het aantal huishoudens dat momenteel gebruik maakt van de voedselbank is 180. Mede dankzij de steun uit diverse kerken in Kampen kunnen wij om de andere week een goed voedselpakket uitdelen. De bakkers uit Kampen en omgeving zorgen er voor dat er elke week een brooduitdeling in de voedselbank is. Het bestuur is dankbaar dat het werk met steun van velen voortgang kan hebben.

Met vriendelijke groet,

w.g. Greetje Gnodde,
contactpersoon van de voedselbank Kampen voor de kerken.

Email: greetje.gnodde@solcon.nl

Tel.: 038 3312037

Rekeningnummer Rabobank Kampen:
NL11RABO0101090153 tnv. STG Voedselbank Kampen.

Ervaringen delen

Het wordt tijd dat ik mijn ervaringen met de verschillende gemeenteleden met u deel! Waarom? zult u zich afvragen, wat gaat ons dat aan. Wel, hierom, om het Lutherse familie gevoel, dát wil ik delen.

Tweemaal, kort achter elkaar ben ik verhuisd, in 1999 en 2002, of daarom-trent. Drie kinderen wonen in de Randstad en één in de Achterhoek, niet naast de deur dus. Dat wisten mijn mede Lutheranen ook. Toen ik hen om hulp vroeg, waren zij zo vriendelijk te komen “witten en behangen”, zodat mijn kinderen dat niet hoefden te doen. Voor hen bleef er nog genoeg te klussen en sjouwen over.

Wie er zo behulpzaam waren? Wel: Cor, Gerard, Douwe en later Jeannet en Walter.

Jeannet en Agnes, zij reden mij de laatste jaren om beurten naar de poli of één van de ziekenhuizen in Zwolle, voor bijvoorbeeld de driemaandelijkse infusen, die toch wel twee uur in beslag namen. Zij zaten er al die tijd bij, gezellig voor mij, maar echt, wat voelde ik mij bezwaard.

Dan Maarten, die met regelmaat de problemen met mijn computer oplost. Ook zo iets fantastisch!

Dat geeft een familiegevoel: Een Luthers familiegevoel. Geweldig toch?

Nu iets van totaal andere orde.

Zelden kom ik op maandagochtend in of bij de kerk. Markt in de stad! Tot onlangs. Er staat altijd een kraam voor het gebouw en dikwijls hangt men koopwaar aan het hek. Nu echter was de kraam gestut tegen het pleisterwerk van het gebouw, met grote stukken metaal.....

Ik wees de koopman op de kans van beschadigen van de muur, waarop de man met een vaag “ja” reageerde. Toen ik na een tijdje weer langs liep, was de situatie niet veranderd.

Oké, dan maar op zoek naar de marktmeester. Maar ja, wie is dat en waar vind ik hem? Kort en goed, een andere koopman schoot mij te hulp en belde de marktmeester op, legde hem de situatie uit. Na even wachten kwam de marktmeester, de heer Mulder, naar mij toe en zijn wij naar de bewuste kraam en koopman gegaan en hebben de heren samen de zaak opgelost.

De koopman riep: “Ik respect..” en de marktmeester bood niet alleen zijn excuses aan, maar was ook blij dat ik contact met hem had opgenomen, omdat zo iets niet de bedoeling is.

Betteke

Kerstlied van een herderskoning

Gij herders van de schapen, komt allen naderbij,
en laat uw kudde slapen, sta op en hoort naar mij.
Want God moet zijn geprezen, dat Hij heeft aangewezen,
wie komen zal als herderskoning aan uw zij!

Nu is Hij in uw midden, Hij is de jongste knecht,
die waken zal en bidden en doen wat is voorzien.
Uit Jesse is geboren die God heeft uitverkoren.
Gaat heen en ziet wie in de kribbe is gelegd.

In Juda is geboren een loot uit Jesses stam.
Gods dag begint te gloren: het Kind dat tot ons kwam.
De Herder zal niet slapen, als redder van de schapen
O, herders, ziet uw vorst, zo weerloos als een lam.

Het onderste komt boven, de kleinen worden groot:
nu horen alle doven, nu draagt de dorre schoot.
Gods engelen omringen het kleine kind en zingen
de glorie van het licht in duisternis en dood.

Uit: "Ook in het vuur is Hij nabij", Wonno Bleij, Uitg. Boekencentrum

Nieuwsbrief van de Synodale Commissie van de ELS.

De nieuwsbrief begint altijd met een korte meditatie van ds. Willem Boon.
Zo ook nu.

Fijn dat het herfst wordt!

Sommige mensen hebben een hekel aan de herfst. “Daar word ik somber van!” zeggen ze dan. Maar de paddestoelen hebben zich het hele jaar er al op verheugd. De hele zomer lang hebben zij zich verstopt onder de grond. Diep in het bos durfde zo nu en dan er wel eentje zich te laten zien, maar ze wisten het al: Ze waren nog niet welkom. Ook nog niet de kastanjes, waar de kinderen nu spoedig mee kunnen gaan spelen, de eikeltjes en vooral de bladeren, die de bomen zo geweldig mooi rood en geel en bruin kleuren.

De beukenootjes en de bramen belonen de wandelaar door het bos met hun kruidige of zoete smaak. De geurige boslucht vervult je longen en laten je dieper ademen. De avonden zijn sneller donker, dat wel, maar daardoor ook een uitnodiging om dicht bij elkaar te gaan zitten en te luisteren naar elkaars verhalen. De verhalen van vroeger, de verhalen hoe de ouderen van nu, kinderen van toen waren en hun belevenissen als kostbare schatten bij zich gehouden hebben als sieraden, die zij nu, na zoveel jaar mogen prijsgeven aan de jeugd van nu.

Wat goed als er mensen, kinderen en ouderen, zijn die daarvoor de tijd nemen, om te luisteren naar goede verhalen. De echte en goede verhalen. Geen computerspelletjes, die de tijd vernietigen of televisieprogramma's die goed zijn om de producten van de firma's te verkopen, die deze programma's hebben laten maken.

Als je dan zit en luistert naar de verhalen, die telkens weer verteld worden, dan kun je ook denken aan je eigen, unieke verhaal, dat zo boeiend is, dat God er de tijd voor neemt om er naar te luisteren. En Hij, Hij denkt met vreugde aan Zijn eigen verhaal, waar Hij voor jou ook een plaatsje heeft gemaakt en waar jij jouw plaats hebt gevonden. Een plaats, die niet door een ander kan worden ingenomen. Een verhaal, waar je rustig aan kunt zitten denken.

Op rustige stille momenten. Bijvoorbeeld in de herfst.....

ds. Willem Boon.

Verder vier onderwerpen in deze nieuwsbrief: 1e, de kerkenradendag
2e, twee oproepen
3e, Luther en de Joden

De kerkenradendag, deze vindt plaats op zaterdag 5 maart 2016. De plaats wordt nog bekend gemaakt. Deze dag zal in het teken staan van 500 jaar reformatie. Plannen van synode en gemeenten zullen dan besproken worden. en evt. op elkaar afgestemd, om er iets moois van te maken. Een uitgelezen moment om als lutherse gemeenten binnen het protestantisme iets van onszelf te laten horen.

Twee oproepen:

1. Lutheranen in gremia.

In onze kerk zijn vele colleges, commissies en raden werkzaam, classicaal en landelijk. De synodale commissie heeft geen goed zicht op wie, waar de lutheranen vertegenwoordigt. Daarom roepen wij de gemeenten op de namen en de gremia aan ons te mailen, zodat we weten wie waar zitting heeft. Regelmatig worden ons verzoeken gedaan lutherse namen te noemen voor een commissie of een college. Wij vinden het, ook met het oog op de noodzakelijke prioriteitstelling, ook zicht te krijgen op de spreiding.

2. Vacature generaal college voor het opzicht

Daar heeft ook onze tweede oproep mee te maken. In het generaal College voor het opzicht komt een vacature voor een luthers lid, omdat mevrouw Catharina Köhler haar termijn heeft gediend. Het Generaal College voor het opzicht is een hoger kerkelijk tuchtcollege en houdt zich bezig met belijdenis en wandel van leden en ambtsdragers van de kerk. Wie het niet eens is met de uitspraak van een regionaal college van opzicht, kan bij dit generaal college in beroep gaan. Wij denken dat het belangrijk is in dit college vertegenwoordigd te zijn. Daarom roepen we kerkenraden op eventuele namen te noemen van mensen die voor deze taak geschikt zouden zijn.

(Verdere omschrijving van deze functie kunt u bij de secretaris van de kerkenraad verkrijgen.)

Luther en de Joden.

Op 16 juni 2015 riepen de orthodoxe rabbijn Raphael Evers, de liberale rabbijn Menno ten Brink en het centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) de Protestantse kerk op tot het maken van excuses voor uitspraken van Luther over de Joden. “De Nederlandse herdenking van 500 jaar Reformatie is een mooie gelegenheid om dat antisemitisme nadrukkelijk te veroordelen”, aldus Trouw. Op deze oproep verscheen er een webartikel van mijn hand op 23 juli, dat nog steeds te lezen is op de website van onze kerk.

Antisemitisme zij ons verre. Wat Luther over de Joden gezegd heeft, verwerpen wij. In de lutherse wereld is er veel aandacht geweest voor de uitspraken van Luther over de Joden. Binnen de Joodse wereld klinken verschillende geluiden. Rabbijn Lody van de Kamp schreef op 22 september in het Nederlands Dagblad dat excuses vragen zinloos is. Uit dit artikel: “Samen met veel

van zijn tijdgenoten droeg hij (Luther) het over hen uitgestorte antisemitisch gedachtegoed als eeuwig erfgoed met zich mee. De verwachting dat Luther met het uittrekken van zijn monnikspij zich zou ontdoen van zijn negatieve ideeën over de Jood, is een bijna kinderlijke illusie. Honderden jaren van de Reformatie zijn, met vallen en opstaan, nodig geweest om dit soort gedachten kwijt te raken. De realiteit is dat Luther aan het begin van die jaren stond, niet aan het einde.” Al enige tijd geleden besloot de lutherse synode dat er ook in Nederland een studiedag zou moeten komen over Luther en de Joden, waarin de foute uitspraken benoemd zouden worden. Door alle omstandigheden is er van die studiedag niets terecht gekomen. In overleg met het moderamen van de generale synode hebben we besloten dat er in het najaar van 2016 zo'n studiedag moet komen, waarin aandacht is voor de documenten die er zijn geweest rond dit thema.

LWF—zondag

De Lutherse wereld federatie en de contacten van de LWF vormen een belangrijk onderdeel van ons zelfverstaan als Lutheranen in Nederland. Daarom roepen wij alle lutherse gemeenten op, om op 26 juni 2016, de dag na de herdenking van de Augsburgse confessie, bijzonderen aandacht aan de band met lutheranen wereldwijd te geven. In de loop van 2016 hopen wij u liturgisch materiaal aan te bieden. Nu vragen wij u alvast rekening te houden in het collecte rooster met een extra collecte voor het werk van de LWF. Het is van het grootste belang dat wij elkaar voor blijven houden dat het geloof niet in Nederland ophoudt, maar dat wij lid zijn van een wereldkerk. Daarom vragen wij u: zet 26 juni 2016 in de agenda.

ds Trinette Verhoeven.

Nu is het woord gezegd, naar de Lofzang van Simeon

*Nu is het woord gezegd, waarmee o Heer uw knecht,
wordt vrijgekocht in vrede
mijn ogen zijn vervuld van't heil dat Gij onthult
en dat Gij doet geschieden*

*Gij hebt het opgericht voor aller aangezicht,
een schouwspel voor de tijden
een licht is opgegaan, het zal de nacht verslaan,
en Israël bevrijden.*

Uit: "tussentijds", Tom Naastepad, Uitg. Kok—Boekencentrum

O GOD,

Geef licht in mijn hart
en licht in mijn ziel
licht op mijn tong
licht in mijn ogen
en licht in mijn oren
geeft licht aan mijn rechter-
en geef licht aan mijn linkerhand
licht achter mij
en licht voor mij
licht boven mij
en licht onder mij
geef licht in mijn vezels
en licht in mijn vlees
licht in mijn bloed
licht in mijn haar en
licht in mijn huid
GEEF MIJ LICHT, VERSTERK
MIJN LICHT
MAAK MIJ TOT LICHT

M
O
H
A
M
M
E
D

Dit is de Troostbloem voor Jeannet Kuper. Zij was met het schoonmaken van de kerk, na de schilderbeurt, behoorlijk gevallen. Dikke snee in het hoofd. Vandaar, deze schitterende Amarillis. Ik hoop dat de bloem lang staat, zodat ze er lang plezier van heeft.
Beterschap Jeannet.

Dit stuk geschiedenis van de ELG Kampen werd ons toegezonden door Gerard Keijl, een nog altijd betrokken oud-lid van onze gemeente.

Vrijzinnig Kampen

Kampen staat en stond bekend als een vrijzinnige gemeente, maar dat was altijd al zo. Begin 1600 begon een geloofsbeweging binnen de Lutherse kerk. Het Pietisme of mystieke. Phillip Jakob Spener werd daarin gezien als oprichter van deze beweging en Justus Brawe onze eerste Predikant of *Leeraar was deze richting ook toegedaan.

Phillip Jakob Spener deed zes voorstellen om de kerk te hervormen`

- 1 De ernstige en grondige studie van de Bijbel in particuliere bijeenkomsten, "kerkjes in de kerk`
- 2 Iedere christenen heeft een ambt, een taak in de kerk, algemeen priesterschap der gelovigen,
- 3 De kennis van christendom moet in de praktijk worden toegepast,
- 4 Gelovigen en ongelovigen moeten niet worden bestreden door bittere aanvallen of uitleg van de ware leer, maar door hen sympathiek en vriendelijk te behandelen,
- 5 In de theologische opleiding aan de universiteiten, moet meer aandacht besteedt worden aan de praktijk van het godsdienstig leven,
- 6 De prediking moet praktisch en minder dogmatisch zijn.

Johan Caspar Charias, onze tweede Leeraar, werd ingewijd door Justus Brawe te Sulzbach. In 1650 was de Leeraar Johan Jacob Fabricius werkzaam in Zwolle en werd in 1660 ontslagen door zijn mystieke prediking, werd Leeraar van de Lutherse kerk in Sulzbach. En in Zwolle kwam Friedrich Breckling. In 1668 werd Johan Caspar Charias hier in Kampen ontslagen, wegens godloos leven en wandel, stond er geschreven, maar er wordt ook gezegd, wegens het invoeren van de biecht voor de hier gelegerde soldaten. Samen met Friedrich Breckling, die in Zwolle ontslag kreeg, vertrok hij naar Amsterdam om daar als vertaler te gaan werken. Walterus Conradi kwam, werd in 1668 hier aangesteld als Leeraar, maar kwam uit Zwolle en was bekend met Breckling en werd in 1698 ontslagen als Leeraar. Ds. Johannes Christophorus Romberg werd door Ds. Colerus van Den Haag hier voorgesteld en werd direct aangenomen. Ds. Colerus was de drijvende kracht achter de Unie of Haagse Unie, hierbij de oorzaak en de totstandkoming van deze kerkscheuring, waarin Kampen de kant koos van de Unie en dat was niet de vrijzinnige. Na het overlijden van Ds. Romberg kwam Ds. Jan Mulder, hij was het rationalisme toegedaan, de opvolger van het Pietisme. Hij was een Predikant die

uitkwam voor zijn mening en daardoor ook in aanvaring kwam met de Gereformeerden. Van de tijd na Ds. Mulder is weinig bekend, tot aan Ds. Lagers 1787/88, de latere President der Synode en na de kerkscheuring van 1791 stond de Synode ook wel als vrijzinnig bekend. Ds Goede van 1788 tot 1795 was wel de actiefste Dominee. De kerkenraad had moeite hem te volgen, maar toen in december 1794 de Dominee begon om de kerknaam af te leggen en verder te gaan als Zuivere Christelijke Kerk in het Geloof, vond de kerkenraad dat te ver gaan en Ds. Goede vertrok naar de Remonstrantse kerk te Rotterdam. De Synode was ook vrijzinnig, dus daarin was Kampen geen uitzondering. Ds. Junod, Ds. Lohr, Ds. Makkink, Ds. V.d. Chijs waren van het moderne geloof, zo heette het toen. En ook Da. Haumersen als laatste Predikant, voor het samengaan van de Lutherse en Hersteld Lutherse kerk in 1952. 24 april 1948 werd Da. Haumersen afgevaardigd naar de Synode vergadering te Zwolle, de President van de Synode, Ds. Van Heest leidde de vergadering en deed verslag van de nieuwe kerkorde in verband met het samengaan met de Herstelden en Da. Haumersen vermeldde dat de inhoud van de nieuwe kerkorde nog niet bekend was, doch wanneer deze in tegenpraak zou zijn met de vrijzinnige beginselen ware hij, aldus concludeerde Da. Haumersen, niet te aanvaarden.

De gemeente heeft door de eeuwen heen toch altijd de vrijzinnige kant gezocht en zich daar thuis gevoeld en ik denk dat dat ook de weg is voor de gemeente om zich te onderscheiden van de andere kerkelijke richtingen. Vasthouden aan de liturgie in zijn geheel en je daarin onderscheiden, dat is overleven.

Gerard Keijl

**In de geschiedenis van de ELG Kampen, hadden wij "Leeraars".*

~~~~~

Zuivere vlam

*Zuivere vlam, verdrijf met je licht
de angsten van ons hart.*

*Zuivere vlam, verdrijf met je licht
de schaduw van de dood.*

Oorspronkelijke titel: "Kindle a flame".

Lied 458, uit het NLB

Tekst: John L. Bell en Graham Maule

Melodie: John L. Bell

vertaling: Joke Ribbers.

Activiteiten Nederlands Lutherse Vrouwen Bond

Op 14 mei a.s. hoopt de Nederlandse Lutherse Vrouwen Bond haar 60-jarig jubileum te vieren. Voor dit jubileumjaar zijn een viertal activiteiten gepland, waarvoor u hartelijk uitgenodigd bent!

Zondag 7 februari a.s. dagexcursie Joods Historisch Museum en Joodse Portugese Synagoge o.l.v. drs. Arno Fafié

11.00 uur - verzamelen bij de ingang van het Joods Historisch Museum waarna de rondleiding volgt.

ca. 12.00 uur - we zoeken een lunchgelegenheid

13.30 uur - verzamelen bij 'De Dokwerker' voor het bezoek aan de Portugese Synagoge.

Als je een museumjaarkaart hebt, neem die dan mee.

Je kunt je opgeven tot en met 29 januari a.s., graag met vermelding of je de hele dag aanwezig bent of alleen 's middags.

Zaterdag 12 maart studiedag 'Reformatie en de ene wereld' in de lutherse kerk, Hamburgerstraat, Utrecht.

Het bestuur wil weer aansluiten bij het jaarthema van de Luther Decade en hierbij het accent leggen op het bijbelse begrip 'rentmeesterschap'. Inspiratie vonden we in de lezing die prinses Irene onlangs hield in de Rode Hoed in Amsterdam. Hierin gaat het om ons omgaan met de schepping, de natuur, met de wereld en met elkaar. Niet als schepselen die boven de schepping staan, maar erin, die er deel van uit maken. Irene pleit voor een harmonieuze saamhorigheid van al wat leeft, die mede bepalend is voor ons wereldbeeld. Hierbij past ook het actuele begrip 'duurzaamheid'.

Programma:

9.45 uur - aankomst, inschrijving en koffie/thee

10.15 uur - welkom en morgenlied

10.30 uur - inleiding over het thema door mw. drs. Trees van Montfoort, PKN-predikante die onderzoek verricht naar eco-theologie

11.30 uur - koffiepauze en aansluitend nagesprek

12.30 uur - lunch (eigen lunchpakket meenemen, voor koffie/thee/melk wordt gezorgd)

13.30 uur - workshops. Er kan ingeschreven worden voor 4 workshops:

1. kookworkshop 'Spiritualiteit in de keuken' o.l.v. ds. Marlies Schulz

2. fotoworkshop 'Kijken met andere ogen' o.l.v. Coby Aartsen.

We gaan de stad in op zoek naar mooie plekje natuur en leggen die vast met telefoon of camera. Neem zelf een kabeltje met USB-aansluiting mee voor de projectie in de viering.

3. zangworkshop 'Zingen van de Schepping' o.l.v. cantor/organist Sebastiaan 't Hart van de ELG Utrecht

4. workshop 'Duurzaam leven' o.l.v. mw. drs. Trees van Montfoort

15.00 uur - theepauze

15.30 uur - viering

Je kunt je opgeven t/m 26 februari a.s., graag al met vermelding van naar welke workshop je voorkeur uit gaat. Kosten voor deze dag bedragen € 15,--.

Zaterdag 14 mei ontmoetingsdag en jubileum 60 jaar NLVB, Kasteel Hoekelum, Edeseweg 124, Bennekom

Programma:

10.30 – 11.00 uur aankomst in het Koetshuis, koffie met iets lekkers

11.00 – 11.20 uur welkom en morgengebed

11.20 – 11.45 uur jaarvergadering

11.45 - 12.15 uur groetwoorden

12.15 – 14.15 uur Catharina's tafel: een feestelijke lunch waarbij het thema 'Van heden naar toekomst' wordt vormgegeven in kleur en gerechten. De verschillende gangen worden onderbroken door korte inleidingen en muziek.

14.15 – 14.45 uur tijd voor ontmoeting en wandeling

14.45 – 15.00 uur thee/koffie

15.00 – 16.00 uur muzikaal programma met klezmergroep Yentflavour

16.00 - 16.05 uur zegenbede/lied

16.05 – 17.00 uur napraten met hapje en drankje

Kosten voor deze dag bedragen € 25,--. Meer informatie volgt in het voorjaarsnummer 2016 van De Brief en Elkkwartaal.

Zaterdag 24 september dagexcursie naar Amersfoort.

We zullen dan te gast zijn in het lutherse kerkgebouw aan de Langestraat, middenin het stadscentrum. De lutheranen maken sinds 2010 deel uit van de Protestantse Gemeente Amersfoort, maar in de kerk worden nog steeds lutherse diensten gehouden. We luisteren naar een lezing over de geschiedenis van de gemeente en over het werk van deze pioniersplek. Na de lunch zal er gelegenheid zijn voor een stadswandeling of rondvaart en de dag zal worden afgesloten met een viering in de lutherse kerk.

Ook hierover volgt meer informatie in de zomerbrief 2016.

Word vriend/vriendin van de NLVB.

De Nederlandse Lutherse Vrouwen Bond is de enige nog bestaande lutherse bond. Het bestuur wordt gevormd door lutherse vrouwen, maar de activiteiten staan open voor iedereen: man, vrouw, oud, jong, luthers, niet luthers! Als u ons werk en ons voortbestaan wilt steunen kunt u vriend/vriendin van ons worden door een jaarlijkse vrijwillige bijdrage aan onze penningmeester over te maken. U ontvangt dan ook ons kwartaalblad De Brief, waarin u op de hoogte wordt gehouden van al onze activiteiten!

Op onze website www.nlvb.net leest u alles over de NLVB en vindt u ook de links naar andere vrouwenorganisaties.

Secretaris NLVB: Coby Aartsen, Kruisstraat 21 B, 7205 BE Zutphen, email c.aartsenkraaypoel@telfort.nl

Kyrië en Gloria

Eerste advent, zondag 29 november 2015. Het wordt een bijzondere dienst, dat was de boodschap, die in de kerkenraad al gegeven was door onze predikant, Rinus van Warven. In contact met Fannie Hafkamp en een goede vriendin van haar, kunstenaar Anita Eisses uit Emmeloord, is het idee ontstaan om een dienst te houden rond het thema Kyrië en Gloria; inkeer en vreugde. Anita Eisses heeft over dit onderwerp schitterende foto's gemaakt. Foto's van twaalf vrouwen, die met dit thema verbonden zijn. Heel bijzondere foto's. Ze staan tijdens de dienst, op de rand van de banken. zodat iedereen ze goed kan bekijken. Tijdens het koffie/theedrinken na de dienst, kun je ze vragen kwijt.

De dienst zelf is ook rond dit thema opgebouwd, de schriftlezingen, de liederen die we zingen en horen.

Als eerste het lied van Huub Oosterhuis: "Ken je mij, wie ben je dan" gezongen door zijn dochter, Trijntje Oosterhuis. Een schitterend lied, wat ook de kwetsbaarheid van de mens laat horen.

Het tweede bijzondere lied was van Ramses Shaffy: "Laat me, laat me m'n eigen gang maar gaan, laat me, laat me, ik heb het altijd zo gedaan". Ook dit lied geeft de kwetsbare mens goed weer.

Organist Bob Thijs komt hiervoor achter het orgel vandaan en neemt plaats achter de piano. Rinus van Warven vindt namelijk, dat we dit lied heel goed zelf kunnen zingen, dus de cd blijft stil.

En we zingen het met ons allen, zelfs ik, terwijl ik net gepreveld heb, "Dat kan ik niet", ik blijf het dus toch wel te kunnen doen.

We hebben met ons allen ook het "Danslied" gezongen, lied 839 in het nieuwe liedboek. En dat lied gaat steeds beter, we dansen nog net niet op onze stoelen.

De kinderen komen binnen uit de kindernevendienst. Ze zijn begonnen met het verven van kleine eierdoosjes. Daar maken ze de volgende keer hun eigen kerststalletje in.

Al met al, een heel feestelijke dienst, waar we samen gekeken, gelezen, geluisterd en gezongen hebben.

Een dienst, zoals ik er wel meer van wil meemaken. Een feestdienst, terwijl het pas de eerste advent is.

Er komen dus nog drie feestadventzondagen.

Agnes

Jaarwisseling

*De dagen krimpen: het donker
sluit mensen en dingen in.
Een stilte wordt herwonnen
van voor het wereldbegin.*

*Wie zal het licht ontsteken
dat uitgroeit tot een ster?
Wie zal het woord uitspreken
dat doodgezwegen werd?*

*De dagen krimpen: het donker
sluit mensen en dingen in.
Daarbinnen ligt ieder wonder
bereid tot een nieuw begin.*

Harriet Laurey

Uit het Groot Winterboek van het Wereld Natuur Fonds, 1987

**De kerkenraad wenst u hele goede en gezegende kerstdagen,
een gezellige oude jaarsavond,
en een heel goed en gezond 2016.**

**Wij hopen u weer te zien, zondag 3 januari , tijdens de dienst
en/of het nieuwjaarstreffen in de Levens-
bron, Vloeddijk 62.**

Aanvang dienst: 10.15 uur.

Aanvang nieuwjaarstreffen: 11.30 uur.

Belangrijke adressen:

Organisten

Dhr. A. de Hoop
038 3327629
adehoop11@hetnet.nl

Dhr. M. Oranje
038 3317668
maarten.oranje@home.nl

Dhr. B. Thijs
038 3375084
g.thijs@live.nl

Bankrekening kerk
Girorekening kerk
t.n.v.

NL33ABNA0596938160
NL58INGB0000884586
Evang. Lutherse Gem.
Kolk 33
8266 JN Kampen

Girorekening diaconie

NL61INGB0007828762
Jacob Catsstraat 399
8265 XV Kampen

Diaconale
commissie

Mevr. E.E. Bruil de Wit
038 3324045
cygne1@tiscali.nl

Collectant

Mw. L. Winkler

Kindernevendienst

Mw. B. Kuper
038 3338175
babettekuper@hotmail.com
Mw. H. Klein
Mw. C.C. Broekhuis
Mw. M. Rosendaal

Coördinatie bezoekgroep

Mw. I. E. Golhof

Redactie Contact

Agnes Fossen-Amptmeijer
Adres-zie kerkenraad.

Website
E-mail webmaster

www.lutherinkampen.nl
cgmjutton@live.nl